

FÒRUM MUNDIAL D'EDUCACIÓ: DECLARACIÓ DE CARACAS

El IV Fòrum Mundial d'Educació que en aquesta oportunitat es va reunir a Caracas (Veneçuela), del 23 al 29 de gener de 2006, en el marc del VI Fòrum Social Mundial, va concentrar un significatiu nombre de mestres, estudiants i altres persones de la comunitat, atrets per la idea d'articulació, intercanvi i democratització de sabers i experiències, a propòsit de construir espais per a la creació col·lectiva d'una plataforma de lluita en defensa dels elements axials de l'educació com són: el seu caràcter públic, gratuït, laic, obligatori i de qualitat, i també per promoure una cultura de pau. Els assistents varem considerar que els esmentats aspectes han de ser un suport fonamental dels estats veritablement democràtics.

En aquest sentit, reafirmam que sent el Fòrum Mundial d'Educació una xarxa permanent de mobilització per promoure i defensar el dret universal a l'educació, es realitza en el context d'una etapa històrica a Llatinoamèrica, reconeixent les problemàtiques, tensions i lluites desenvolupades en el pla educatiu a nivell planetari, caracteritzat aquest context per l'avanç de processos de lluites populars que han obert pas al sorgiment de governs que, amb distintes característiques, intenten sortir-se del camí de la subordinació absoluta a les polítiques neoliberals que s'aplicaren en la dècada dels 90.

El Fòrum Mundial d'Educació, en el seu esdevenir ve constituint-se en un espai i procés de particular articulació. Espai plural de debat i construcció sociopedagògica, que en aquesta conjuntura històrica mundial ha de perfilar reflexions i accions contra l'imperialisme econòmic, que evidentment és el principal enemic de

Pablo Gentili, coordinador de la Secretaria Executiva del Fòrum Mundial d'Educació.

l'Educació pública, gratuïta, laica, participativa i de qualitat. Les xarxes de sectors organitzats, que en l'àmbit educatiu construeixen històrics i diversos enfrontaments a les expressions materials de bàrbares concepcions entorn del Ser i de l'Haver de Ser de l'educació en general i la seva materialització escolar en particular, troben en aquest Fòrum un altre motiu del moviment per una Educació alternativa al model mercantil. Des de la seva primera edició, el Fòrum Mundial d'Educació pot parlar ja de consecucions específiques dels processos d'articulació desenvolupats.

"...que garanteixi plenament els drets dels principals subjectes involucrats en la pràctica educativa..."

En aquest camí hem de reafirmar:

- ✓ Que l'educació constitueix un dret social indeclinable, concepció que es contraposa en termes absoluts a les polítiques neoliberals que pretenen erigir-la en una mercaderia.
- ✓ Que, per tant, constitueix una responsabilitat indelegable de l'Estat garantir l'educació pública de qualitat en tots els seus nivells i modalitats, fonamentada en la pluralitat del pensament, per desenvolupar el potencial creatiu del ser humà, com a únic camí per posar fre i revertir les polítiques privatitzadores que es varen aprofundir en la dècada passada.
- ✓ Que així mateix l'educació en la seva perspectiva de valors s'imposa reflexionar i desenvolupar el valor ètic al treball com un aspecte ineludible de la nostra constitució antropològica i el reconeixement d'això comporta un sentit social de la participació activa, conscient i solidària.
- ✓ Que l'educació formi per a la participació democràtica, participativa i protagonista, reconeixent la diversitat sociocultural, sociopolítica i socioeconòmica dels pobles, com a elements constitutius de la construcció històrica de l'equitat i justícia social.
- ✓ Que es reconegui el paper que té l'educació com a vehicle fonamental per aconseguir els valors de la cultura, la seva diversitat i modes de vida dels pobles.

Taula rodona al Fòrum.

- ✓ Que en conseqüència resulta inadmissible la seva inclusió en els anomenats Tractats de Lliure Comerç i/o serveis (GATS, ALCA, etc.)
- ✓ Que resulta indispensable el protagonisme del moviment social, com a eix convocant en els treballadors i treballadores de l'educació, perquè aquestes polítiques puguin consolidar-se i, alhora, obrir pas a les propostes que comencin a concretar un nou model d'educació pública de contingut popular, que garanteixi plenament els drets dels principals subjectes involucrats en la pràctica educativa. Als i a les alumnes a tenir les condicions adequades per a un aprenentatge per a la vida i la llibertat plena. Als educadors i educadores, les condicions laborals, salarials i de formació que permetin el ple exercici de la seva tasca.

Davant el desafiament que implica la disputa per aquest nou model educatiu que respongui als interessos dels seus vertaders subjectes, entenem necessari donar prioritat a algunes mesures d'alt impacte simbòlic i estructurals com:

1. Lluitar per elevar les propostes educatives en el marc de la definició de nous models de finançament que prenguin com a referència mínima d'inversió, en termes del PIB, els patrons de la UNESCO.
2. Treballar per canvis estructurals a través de la sanció de noves lleis que reemplaçin les que varen donar forma al model neoliberal, per consolidar l'ampliació de drets d'alumnes i docents i per definir els nous rumbos de les polítiques educacionals en el procés d'avanç cap a la construcció de majors marges d'autonomia, democratització i justícia social en una

Amèrica Llatina, que consolidi els llaços d'unitat i la construcció de la seva pròpia identitat.

3. Vincular la lluita d'allò educatiu a allò polític, social, cultural i econòmic.

"...el marc d'una nova cultura política, que reivindiqui l'educació com un dels llocs per a la construcció de ciutadania."

4. Valorar la diversitat com a element enriquidor del desenvolupament humà i com a oportunitat d'aprenentatge.
5. Incorporar com a context de saber del FME, les idees llibertàries fonamentades en una pedagogia crítica per a la llibertat i amb el suport d'un ampli teixit social de col·lectius, xarxes, associacions, moviments, que permetin la seva intervenció en tots els processos educatius.

En el sentit de les consideracions anteriorment esmentades, ens veiem en la imperiosa necessitat de plantejar-nos una plataforma de lluita col·lectivament construïda i impulsada en el marc d'una nova cultura política, que reivindiqui l'educació com un dels llocs per a la construcció de ciutadania.

Per això, declaram:

1. Promoure en l'àmbit mundial campanyes de difusió i mobilització sota la consigna de "canvi de deute extern per educació".
2. Articular les agendes de lluites de tots els moviments i organitzacions socioeducatives en el procés del Fòrum Mundial d'Educació.
3. Promoure la regulació del sector privat de l'educació per no ser considerada com a mercaderia.
4. Decretar la tercera setmana del mes de novembre com a "SETMANA MUNDIAL PER LA DEFENSA DE L'EDUCACIÓ I L'ESTABLIMENT DE L'ESCOLA PÚBLICA". □

Universitat Bolivariana de Veneçuela,
Caracas, 28 de gener de 2006